

sedniki od Rige do Kamčatke, da to korenito verujó na svoj račun; to verujó tudi o vseh drugih uradih in dostojanstvih. Kovalev je bil kavkazijsk prisednik. Preživel je samo dve leti v tem uradu, po tej službi ni na minoto ni mogel zábiti na-nj; a da bi sam sebi dajal več čestitosti in važnosti, nikoli ni imenoval se kolegijskega prisednika, temuč vselej, da je majór (tisočnik). „Čuj, golobičica“ — izpregovoril je navadno, kedar je na ulici srečal žensko, ki je prodajala oplečja (halb-hemd), — „pridi na moj dom, bivam na Sadovi; samo povprašaj, ali tù biva majór Kovalev, pa ti vsakédó postreže.“ Kedar pa je srečal kakoršno koli navadnico, vselej je skrivaj ukazal in opomnil: „Povprašaj, duša, kje je Kovalevo bivališče.“ Ker je samemu sebi zmirom rekal, da je majór, zato bodemo mi kolegijskega prisednika imenovali majórja.

Major Kovalev je po navadi vsak dan šetal se po Nevskem „prospektu“. Njegove oplečnice ovratnik je vselej bil posebno čist in poskrbljen. Salope je imel takove, kakoršne še zdaj zmirom utegneta videti, da jih imajo guberniški in okrajni doktorji, tudi raznih nalog poverjeniki, sploh: vsi tisti moški, kateri se dičijo s popolnimi, z rudečimi zalizci, a ti zalizci se stezajo prav po sredi obraza in sezajo naravnost do nosa. Major Kovalev je noseval množino karneotovih prstanov z grbi in takih, ki je vá-nje bilo vrezano: sreda, četrtek, ponedeljek in drugo. Majorja Kovaleva je potreba pripeljala v Petrograd, prav za prav: prišel je iskat svojemu stanu priličnega dostojanstva: da se posreči, podgubernatorskega, če se mu z njim ne utegne ugoditi — eksekutorskega v katerem koli znanem okraji (departement). Majór Kovalev ni bil pozakonjen, zato je ženil se, ali samo o taki priliki, kedar je našel nevesto, ki je imela sto in sto tisoče. Po tem čitatelj sam lahko sodi, kakov je bil tega majórja položaj, ko je bil preveril se, da je tam, kjer je popreje imel dosti ugoden in zmeren nos, glup, raven in gladek prostor.

Kakor nalašč, na ulici ni bilo nikjer nobenega izvoščka (mithkutscher), moral je majór Kovalev peš hoditi, zavijal se je v plašč, z robcem pa je zakrival lice, kazal je samo oči, da je videl pot ob hišah. „Morda pa se meni le zdí, to ni moči, da bi bil nos hudomušno odpadel mi“ — dejal je in stopil v sladkornico nalašč zato, da bi se pogledal v zrkalo. Na srečo v sladkornici ni bilo nikogar: dečki so pometali sobe in razstavljali stole; nekateri so dremotnih oči na podnosih (tasse) donašali gorke piroge; pu mizah in stoléh so ležale s kavo polite novine poprejšnjega dné. „Nu, hvala Bogú, nikogar ni“ — izpregovoril je — „sedaj se lahko pogledam. Bojazljivo je stopil pred zrkalo in pogledal se v njem. „Vrag zna, kakova nesreča je to!“ — začudil se je major Kovalev in pljunil je — „ko bi vsaj bilo tam — kar koli — tam, kjer mora biti nos, pa ničesar ni!...“ (Dalje prih.)

Naši dopisi.

Motnik 20. sept. (Nekaj o lesoreji.) Leto za letom gre zmirom več lesa iz naših gozdov v tuje dežele, kar nam prinaša lepih denarcev, s katerimi zamoremo pokrivati razne gospodarske potrebščine.

Pa bati se je, da, če ne bomo bolje za gozde skrbeli, bo še nam, našim potomcem pa gotovo lesa za domače potrebe manjkalo.

Evo kratek poduk.

Z gozdom naj bolj razumno ravnamo, ako ga ne damo vsega na enkrat izsekati, temveč polagoma vsako leto nekaj za davek in naš trud vzamemo iz njega, kar je lesa dobro doraščenege; tako bo gozd zmirom zara-

ščen ostal, in se bo tudi vspešno sam plodil, in nam vsako leto nekaj dobička dajal.

Za sekanje in spravlanje lesa, zberimo ali odločimo si zimski čas do Svečnice, ker ta čas drgnenje v obstoječe drevje najmanj škoduje, in se tudi škodljivega mrčesa ni še toliko bati, da bi se nam pozimi v gozd zaplodil.

Pri imenovanem delu bodimo sami zraven in pazimo, da nam drvarji (sekači) mladega drevja preveč ne bodo pokvarili.

Stoječega lesa pa kupcem nobenkrat ne prodajamo. Ne delajmo iz lepo rastočega drevja dveh- ali triletnih požarov za setev, ker s požiganjem tudi bližnjega gozda mnogo pokvarimo.

Vélikiposestniki ali grajščine ne napravljajo nobenkrat požarov, pa imajo, ako skrbijo za to, najlepše gozde.

Ako sta si gozd in pašnik soseda, kar je večidel po naših krajih običajno, ne dovoljujmo pastirjem kurišč, sekanja, krehanja in družega gozdu kvarljivega početja. Posebno pa pazimo, da nam ne bodo lepih mecesnovih in smrekovih in drugih vrhov rezali za bičevnike.

Najbolje umljivo in dobro gospodarjeno je pa, kar so uže „Novice“ večkrat rekle, če pašnike obrnemo v senožete in živino doma krmimo, kjer nam se bo lepo redila; dobili bomo več gnoja za polje, pa tudi za senožeti, katere nam bodo bolje rodile in dale več klaje, s katero bomo lahko več živine redili. Gozd pa se bo lepo zaraščal, ker mu ne bo živina kvarila mladik; kóz pa celó ne redimo in ne pasimo po gozdu, ker so one za mlado drevje največje kvarljivke.

Listja v gozdu ne grabimo in smrečja ne klestimo za steljo; prvo daje gozdu gnoj in obdrži vlago, drugo mu pospešuje rast, kjer zamore več zraka posrkati, ako ni neusmiljeno okleščeno. Za steljo rabimo slamo, praprotno in drugo enoletno rašovje, kjer je mnogo beleje, kakor pa suho listje.

Da ne bomo rabili raščega lesa za plotove, kjer jih potrebujemo, zasledimo si živo mejo iz gabrovine ali belega gloga; po gozdu in blizo njega pa je bolj pametno, da jo napravimo iz smrekovih in mecesnovih sadik; kjer nam lahko prirastejo v par desetletji, da jih lahko prodamo po petaku.

Če smo gozd izsekali, ali, če je kaj praznega prostora, glejmo, da ga bomo kmalu zasadili s koristnim gozdnim drevjem: z mecesni, smrekami, jelkami, in če je slaba zemlja, pa z borovci; toda tudi na drugi vsakovrstni gozdni les, ki nam rabi za kurjavo, orodje in druge razne potrebščine, ne smemo pozabiti.

Primernih sadik pa si najlože dobimo, če jih zasejemo v pripravne, plevela očiščene rastlinišča; taiste je najbolje napraviti na prostoru v gozdu, kjer mislimo sadike razsajevati, samo da so na zraku in na vetrišči.

Seme najbolje in ceneje dobimo lahko v domačem gozdu, samo da je od čvrstih, močnih, doraščenih drevov nabrano jeseni, ko je zrelo, ko samo od drevja pada. Posejati ga je najbolje jeseni, da se potlej pozimi snežnice napije, spomladi lože zeleni.

Na Krškem 28. sept. (Dolenjska, kmetijska, pokrajinska razstava.) Prijazno dolenjsko mesto Krško obleklo je danes svojo najprazničnejšo obleko. Ulice in trg odlikovali so se s svojo veliko snažnostjo, na hišah vihrale so zastave avstrijske in deželne, od katerih bi si zadnjih več želel videti. Uže zjutraj ob 1/26. uri je godba igrala budnico ter naznanovala krškemu prebivalstvu začetek dneva, ki ima važen postati za kmetijstvo cele Dolenjske. Ob 9. uri prikoralo je krška meščanska garda in pa požarna straža na véliki trg pod cerkvijo, kateri je te dni tudi ob enem razstavni prostor. Ljudstvo je vrelo iz vseh strani, kakor tudi iz sosedne

Štajarske k otvorjenju razstave. Gospod vikar Knaus bral je sveto mašo, pri kateri so bili navzoči vsi dostojanstveniki krški in razstavní odbor. Po sveti maši, to je, preko pol najstare ure zbralo se je vse občinstvo, kojo je prišlo k slovesnem otvorjenju razstave na razstavnem prostoru pred cerkvijo in meščansko šolo. Na sredi tega prostora napravil je razstavní odbor lep osmoglavi pavilon, okinčan z deželni in državnimi grbi ter cveticami. Na tem pavilonu zbrali so se gospodje odborniki razstavnega odbora, dostojanstveniki in druga gospoda.

Gospod častni kanonik in dekan Polak iz Leskovca otvori razstavo kot podružnični in razstavnega odbora predsednik z lepim nagovorom, v kojem razloži pomen današnjega dneva ter sklone s trikratnimi živoklici na Nj. veličanstvo našega presvitlega cesarja kot najvišjega pokrovitelja vseh lepih in koristnih namenov, tako tudi krške razstave. Na to pozdravi župan krškega mesta, deželni in državni poslanec gosp. Viljem Pfeifer došle goste ter predstavi odposlane gospode. Gospod državni in deželni poslanec dr. Vošnjak pozdravi zbrano občinstvo v imenu deželnega odbora kranjskega, pozivlje Dolenjce k vstrajni delavnosti v svoj prid, kakor v korist cele dežele, položi jim na srce, poslušati nauke ucnih kmetovalcev, ter predstavi občinstvu tajnika c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirca, kateri ima popoldne kmetijski poduk. Gospod tajnik Gustav Pirc pozdravi v imenu centralnega odbora c. k. kmetijske družbe navzoče občinstvo, kaže na napredek dolenjskega kmetijstva od časa pokrajinske razstave v Rudolfovem, pozdravi še enkrat posebno razstavljalce, koji so največ pripomogli k lepem uspehu današnjega dneva ter zakliče: naj cveté in krepí se kmetijski napredek na Dolenjskem.

Po slovesnem otvorjenju razstave, pri katerem je godba igrala, pričelo se je ogledovanje razloženih stvari. Občinstvo se je nepričakovano zelo zanimalo za razstavo in obisk je bil ogromen tako, da se je po prostorih kar trlo. Popis razstave za „Novice“ prepustim drugim, bolj spretnim rokam.

Popoldne ob 3. uri imel je biti govor tajnika c. k. kmetijske družbe in potovalnega učitelja gosp. Gustava Pirca ter potem tombola. Ker je pa občinstva vedno več prihajalo, tako da je bilo uže ob 1/3. uri na razstavnem prostoru vse polno, ob 3. uri je pa še vlak iz Brežic veliko občinstva iz Štajarskega pripeljal, odločilo se je, da bode govor g. G. Pirca ne v šoli, kakor je bilo gmotno namenjeno, ampak na pavilijonu na razstavnem odboru. Tukaj naj omenjamo nekaterih odličnih gospodov, kateri so počastili našo razstavo se svojo navzočnostjo: gg. dvorni svetovalec in sekcijski predstojnik v c. kr. kmetijskem ministerstvu baron Depretis, deželni glavar kranjski grof Thurn, državni poslanci dr. Poklukar in grof Margheri, deželni poslanci dr. Papež in Ervin grof Auersperg in še veliko druge odlične gospode.

Ob 1/4. prične gosp. Gustav Pirc svoj govor, v katerem razloži Dolenjcem pomen razstave, njih sedajni gospodarski položaj s posebnim ozirom na pretečo nevarnost zaradi trtne uši. On v nadaljevanju svojega govora pozivlje, da dolenjski gospodarji pravočasno skušajo tej nevarnosti v okom priti, s tem, da tudi mimo vinoreje druge stroke kmetijstva umno gojijo, in to v prvi vrsti živinorejo in sadjarstvo. Polaga jim na srce, da v pravem času še začno umno in pravilno z gnojem delati. Z nado, da prihodnja dolenjska pokrajinska razstava uže pokaže, da so njegove besede padle na rodovitna tla, sklone gosp. Pirc svoj govor, na kar je sledilo iz tisočeri ust burno odobravanje. Gosp. Gustav

Pirc govoril je v svojem skoraj uro trajajočem govoru prepričevalno in za vsacega umevno, njegov močen glas slišal se je natančno v najbolj oddaljenih kotih ter tudi vzbudil pri navzočih največ pozornost. Gospodu govorniku se je od vseh strani čestitalo.

Po govoru gosp. Pirca bila je tombola. Ker ta igra na Krškem kmečkemu občinstvu ni znana, prevzel je zopet gosp. Pirc nalogo, občinstvo v tem podučiti, ker se mu je posrečilo, da je bilo igranje tako redno, kakor bi bila tombola na Dolenjskem uže od nekdaj znana. Dobitki so bili jako lepi in veliko vrednosti. Žal, da je bilo premalo kart, ker bi se jih bilo še gotovo dalo nad 1000 prodati. Cela tombola je bila jako mikavna, ter so nekateri humoristični slučají veliko smeha vzbudili. Red je bil celi dan izgleden, ker se je v prvi vrsti zahvaliti požarni straži in meščanski gardi. Po tomboli se je občinstvo razšlo, razveseljevanje je bilo občno in godba igrala je do pozne noči.

Dolenjci smemo biti ponosni na današnji dan!

V sredo je živinska razstava, v četrtek premiranje kónj in petek sklep razstave ter delenje daril. O tem prihodnjič.

Iz Ptujá. (*Vabilo k slavnosti*), katero priredi ptujska čitalnica 5. oktobra t. l. v svojih prostorih „Nardnega doma“ v proslavo 20letnega svojega obstanka. Vspored: 1. Zajec: „Večer na Savi“, moški zbor. 2. Deklamacija. 3. Govor; govori gospod čitalniški predsednik. 4. A. Leban: „Kislica sladka“, mešani zbor. 5. Nedved: „Pozdrav“, moški zbor z bariton-solo. 6. A. Leban: „Dijaška“, moški zbor. 7. Gerbic: „Slavčeku“, za ženski čveterospev. 8. F. S. Vilhar: „Ukazi“, bariton-solo s spremljevanjem na glasoviru. 9. G. Ipavic: „Savska“, moški zbor. 10. A. Förster: „Vodnikov venec“, mešan zbor s spremljevanjem na glasoviru. — Začetek ob 8. uri zvečer. K tej slavnosti uljudno vabi

o d b o r.

Iz Ljubljane. (*Deželni zbor kranjski*) danes zboruje zopet in obravnava sledeči dnevni red:

1. Branje zapisnika o 5. deželnozborni seji dné 26. septembra l. 1884.
2. Naznanilo zborničnega predsedstva.
3. Priloga 37. — Poročilo deželnega odbora gledé pospeševanja naprave obrtnijskih strokovnjaških šol in domače obrtnije.
4. Priloga 38. — Poročilo upravnega odseka o načrtu postave o spuščanju zasobnih žrebcev za konjsko plemenitev (k prilogi 21).
5. Priloga 35. — Poročilo finančnega odseka o deželnih podporah za stavbo ljudskih šol.
6. Priloga 40. — Poročilo finančnega odseka o proračunih ustanovnih zakladov za l. 1885. (k prilogi 9).
7. K prilogi 4. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu gledišnega zaklada za l. 1883.
8. K prilogi 4. — Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu gledališnega zaklada za l. 1885.
9. Priloga 41. — Poročilo upravnega odseka o statutu za deško sirotišnico „Collegium Marianum“ (k prilogi 18).
10. Priloga 36. — Poročilo gospodarskega odseka o agrarnih razmerah na Kranjskem A. o dednem pravu na kmetih in o kmetijskih domovih, B. o pristojbinah (k prilogi 14).
11. Ustna poročila finančnega odseka o prošnji:
  - a) ljubljanske ljudske kuhinje za podporo;
  - b) gimnazijskega vodstva kočevskega gledé podpore za učence.

Seja današnja postala je nepričakovano živahna. — Pred vsem povabil je deželni glavar k slovesni sv. maši,

katera bo povodom cesarjevega godu v soboto ob 10. uri v stolni cerkvi; nadalje se je spominja včeraj tako nenadoma umrlega poslanca viteza Schneida in prosi pooblastila v imenu zbora izreči gospej vdovi milovanje. — Dalje izročila se je interpelacija gosp. Obreze zaradi zadnje naredbe deželnega šolskega sveta o učnem jeziku v ljubljanskih ljudskih šolah; brez ugovora sprejela se je postava o spuščanju zasebnih žrebcev, — pri razpravi o pravilu za sirotišnico „Collegium Marianum“, o katerem je poročal g. dr. Poklukar, pa se je pri §. 2. točka b) vnela nenadoma jako živahna jezikovna razprava, katere so se razun poročevalca vdeležili gg. Deschmann, Luckmann, Faber — pa gg. Svetec, dr. Bleiweis, dr. Papež, župan Grasselli in g. deželni predsednik baron Winkler. Pri tej priliki pokazal je Deschmann zopet stare svoje rogé, in videti je bilo, da je nesrečen, ako se ne more zmiraj in zmiraj ravhati in zagovarjati nemškutarjenja.

Jožef vitez Schneid.

Grozna in prebitka vest iznenadila je sinoči prebivalce ljubljanske in bo iznenadila in osupnila enako danes vse slovenske, pa tudi državne pokrajine.

Naš deželni in bivši državni poslanec za Ljubljano J. vitez Schneid je sinoči nenadoma moral izdihniti svojo blago dušo.

Goreč za blagor našega naroda, izredno izveden in spreten v vseh strokah državnega in deželnega gospodarstva miren in izredno nadarjen izrekoma pomiriti in spraviti po strastih razburjene duhove bil je eden najbolj čislanih slovenskih poslancev v državnem, in zadnja leta v deželnem zboru.

Bolehati je začel uže pred štirimi leti, zaradi tega podal se je uže tedaj v milejše podnebje gorško, kjer je tudi res okrevljal tako, da je bil videti trdnega zdravja in da ga pljučna bolezen ni več nadlegovala.

Izvolilo ga je tedaj idrijsko mesto v deželni zbor, v katerem je minulo leto z nepričakovanim vspehom delal za pomirjenje med strankama, kateremu prizadevanju prvi sad je bil ta, da so se odpravile največje trdote deželnega volilnega reda.

Letos se vsakdo še živo spominja, s kako gorečnostjo je pokojni vtemeljeval svoj predlog o vožnji na južni železnici, kako živo je risal škodo, katero vsled tega trpi trgovina, obrtnija in kmetijstvo naše dežele.

Včeraj še krog 5. ure popoldne bil je še v klubu narodnih deželnih poslancev, je poročal iz peticijskega odseka in zagovarjal v razgovoru solidarnost vseh narodnih poslancev. Par ur kasneje dohitela ga je neizprosna smrt.

Ko je prišedši čez šentjakovski most šel proti Virantovi hiši v svoje stanovanje, vlila se mu je kri in prenešenemu v stanovanje je nehalo čez malo časa — za veke biti blago srce njegovo.

Žalujoča kranjska dežela in ves slovenski svet hranil mu bode na veke svoj hvaležen spomin!

dostavljamo še, da bode truplo pokojnega v petek dne 3. t. m. popoldne prepeljano na kolodvor južne železnice, in po tej v Počah v lastno družinsko rakev.

— († *Edvard vitez Strahl*), grajščak, deželne sodnije svetovalec v pokoju, bivši deželni poslanec, umrl je na svojem gradu pri Škofji Loki in bil minuli ponedeljek pokopan na ljubljanskem pokopališču. Pokojni zanimal se je posebno za slike in druge umetnijske izdelke in njegova zbirka takih reči je ena najdragocenejših v naši deželi. Pa tudi pri vsem drugem svojem poslovanju je kazal izredno spretnost in duhovitost. Kot deželni poslanec kranjski bil je vitez Strahl med onimi nasprotnimi poslanci, ki ravno v bistvenih vprašanjih narodne enakopravnosti niso nasprotovali prizadevanju naših vodij dr. Bleiweisa in dr. Tomana. — Pa tudi kot pravdnik bil je pokojnik jako marljiv in spreten, kar dokazujejo poročila njegova, pri tukajšnji deželni sodnji izrekoma pa gré rajnkemu Strahlu zasluga, da se je naši deželi zopet povrnil inkameriran stanovski zaklad 700.000 gl. Hvaležen spomin bodi zaslužnemu pokojniku!

— (*Kmetijska razstava na Krškem*), katera se je odprla minulo nedeljo in v kateri obširneje poročamo na drugem mestu, je zelo zanimiva, vredenje pa izgledno. Izrekoma vsakovrstno sadje pa tudi drugi poljski pridelki, katerih je prišlo gledat minulo nedeljo mnogo-brojno občinstvo, pričajo, da napredek v kmetijstvu in posebno v sadjereji mnogim posestnikom na Dolenjskem ni znan samo po besedah, temveč da se ga radovoljno poprimejo v vseh strokah. — V nedeljo popoldne govoril je zbrani množici popotni učitelj g. Pirc gorko priporoča je živino- in sadjerejo, pa tudi ubogljivost nasproti naredbam zoper trtno uš. — Govor sprejet je bil z glasno pohvalo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarjevič Rudolf in nadvojvodica Štefaniya podala sta se na Rumunsko obiskat kralja Karola. — Vse politično gibanje zbira se sedaj pri pripravi za delegacije oziroma na deželni zbor, kjer zborujejo.

Ogerska. — Sv. Mihaela dan bil se je odprl državni zbor po cesarju s prestolnim govorom, v katerem se poudarjajo v prvi vrsti najprijaznejše razmere z Nemško, pa tudi prijazne razmere z vsemi drugimi državami; med predmeti za delovanje zborovo navaja se v prvi vrsti preustrojba gosposke zbornice, pa tudi dolga vrsta drugih postav in skrb za ravnotežje v državnem gospodarstvu.

Laška. — Kolera se sicer krajno širi, ker prikazala se je ta teden precej hudo v Genovi, in dva slučaja pripetila sta se celó v Benetkah; po številu obolelih in umrlih pa pojenjuje, tako da je na pr. v Neapolu dne 28. t. m. obolelo le več 180, umrlo pa 53 oseb.

Egipt. — Egiptovsko vprašanje dozoruje in vse kaže na to, da bode Angleška dokončno segla po tej za izhodno trgovino velevažni deželi. Zarad poplačila dolgog bodo sicer druge države ugovarjale, sicer pa se do zdaj še ni pokazalo, jeli bode katera veleoblast Angleški odločno nasproti stopila.

Žitna cena

v Ljubljani 24. septembra 1884.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 8 gold. 6 kr. — turšice 5 gold. 20 kr. — soršice 6 gold. 13 kr. — rži 5 gold. 53 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 18 kr. — ajde 4 gold. 87 kr. — ovsa 2 gold. 92 kr. — Krompir 2 gold. 67 kr. 100 kilogramov.

— (*O pogrebu g. viteza Schneida*), ki je bil star še le 44 let, zapustivši vdovo in dva nadepolna dečka, —